

Веселко

THE RAINBOW A CHILDREN'S MAGAZINE

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

РІК XXXX

БЕРЕЗЕНЬ 1994

Ч. 3 (469)

Іван ФРАНКО

ДИВУВАЛАСЬ ЗИМА

Дивувалась зима:
Як посміли над сніг
Проклюнутись квітки
Запахущі, дрібні?

І найдужче над тим,
Дивувалась зима,
Що на цвіт той дрібний
В неї сили нема.

З НАГОДИ

Славного 100-літнього Ювілею

„Веселка”, від імени своїх юних передплатників і читачів в діаспорі й Україні, своїх співпрацівників і редакційної колегії, щиросердечно вітає свою колиску — Український Народний Союз — і бажає йому подальшої плідної праці на благо української громади в діаспорі та всього Українського Народу.

Редколегія „Веселки”

З кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Річна передплата становить у ЗСА — 8.00 дол., у інших країнах — рівновартність цієї суми. Для членів УНС 5.00 дол. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 дол.

„Веселка” виходить з 15-го вересня 1954 року.

Головний редактор:

Любов Дмитришин-Часто

Редакційна колегія:

Г. Черінь, С. Кузьменко, Л. Шанта, В. Багірова (Україна),
Н. Турчманович, В. Юрченко, Л. Храплива-Щур (Канада).

THE RAINBOW — VESELKA

Обкладинка роботи Еріки Слущкої

Published monthly, except July and August — bimonthly
at Jersey City, New Jersey
30 Montgomery Street — Jersey City, New Jersey 07302
Subscription \$8.00 per year, UNA members \$5.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

На обкладинці: ілюстрація
Еріки Слущкої — „Ми вкупочці колись росли”...
Т. Шевченко

**9-ГО БЕРЕЗНЯ МИНАЄ
180 РОКІВ
З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Тарас ШЕВЧЕНКО

**І барвінком, і рутою,
І рястом квітчає
Весна землю, мов дівчину
В зеленому гаї;
І сонечко серед неба
Опинилось — стало,
Мов жених той молодую,
Землю оглядало.**

Ілюстрація Еріки СЛУЦЬКОЇ

Леся УКРАЇНКА

НА РОКОВИНИ ШЕВЧЕНКА

Колись нашу рідну хату
Темрява вкривала,
А чужа сусідська хата
Світлами сіяла.

Та минав ти, наш Кобзарю,
Чужії пороги,
Орав свою вбогу ниву,
Рідні перелоги.

Гомоніла твоя кобза
Гучною струною,
В кожному серці одбивалась
Чистою луною.

Спочиваєш ти, наш батьку,
Тихо в домовині,
Та збудила твоя пісня
Думки на Україні.

Хай же промінь твоїх думок
Поміж нами сяє,
„Огню іскра великая”
Повік не згасає!

Щоб між нами не вгасало
Проміння величне,
Ти поставив „на сторожі”
Слово твоє вічне.

Ми, як ти, минати будем
Чужії пороги,
Орать будем свої ниви,
Рідні перелоги.

ТАРАСОВА ХАТА

У селі Моринцях, на Київщині, в Україні, народився великий український поет, наш геній і пророк Тарас Шевченко. У бідній селянській родині, в маленькій хатині під солом'яною стріхою прийшов на світ хлопчик, якому доля посудила стати світочем українського народу, його силою, його нескореною волею до життя.

Невдовзі родина Шевченків перебралася до села Кирилівки, що на Черкащині, де й пройшли дитячі роки поета.

Змалку Тарас був неподібний на інших дітей, змалку було видно, що ця дитина більше думає, ніж бавиться, замислюється над такими питаннями життя, над якими думають тільки дорослі. Не раз Тарас, сховавшись в бур'янах, плакав над кріпацькою долею своєї родини, бо всі були кріпаками у пана Енгельгардта. Плакав він над долею дівчинки Оксани, яка була його найближчою приятелькою і порадицею. А вона, не розуміючи причини його сліз, витирала їх і все заспокоювала хлопчика:

— Який ти дивний, Тарасику, плачеш чогось, а не кажеш причини. Не плач, ось, підростемо, будемо самі за себе і за батьків дбати... Їм буде легше...

— Воно само плачеться, Оксаночко... Я не хочу, а як подумаю, — сльози самі ллються...

— Про що ж ти думаєш, Тарасику? — заглядала дівчинка в сині Тарасові очі. — Скажи мені, може я чимось тобі розраджу...

— Про тебе думаю, про себе, про всіх... Чому така доля в нас?..

— Вона така ж, як в інших, — розраджувала хлопчика Оксана. — Ми — кріпаки, але й кріпаки живуть на світі. Не плач. Ось виростемо...

Та не тішили її слова дивного Тарасика. Він своєю тонкою, поетичною душею відчував, що не зміниться нічого від того, що він стане дорослим. Не покращає доля в Оксани, а зів'яне її чудова врода на чужому полі, під палючим сонцем. Бо не господарі вони на своїй, українській землі, а пан Енгельгардт, якому належать усі поля і люди в Моринцях, Кирилівці та інших селах на Київщині та Черкащині.

— Неправильно ведеться на світі, Оксанко, — зідхав хлопчик, втираючи сльози.

— Не думай над тим, що неправильно, Тарасику, — співучо озивалася Оксана, — бо голова болітиме. Нехай мудріші над тим думають, а ми ходімо додому, бо вже наші скоро з панщини повернуться...

Діти, взявшись за руки, прямували до обійстя, де незабаром починав курити вогонь, і втомлена Тарасова мама приставляла до вогню горнець з водою, щоб зварити кулеші на вечерю...

Понад сто років минуло відтоді, як велися подібні розмови між малими кріпаками. Змінилося село, народилися нові люди. Не стало пана Енгельгардта, не стало й кріпацтва. Але українці ще довго не могли здобути жаданої волі, про яку мріяв Тарас Шевченко і в дитячі, і в зрілі роки. Приходили й відходили поневолювачі й окупанти, але не полишали України назавсім, а тільки змінювали форми своїх утисків, визискуючи українську землю і українців, а водночас відбираючи в них пам'ять про славне козацьке минуле.

Та не забули українці свого незвичайного земляка, який журився долею свого народу. Бо він не просто журився, а боровся за його кращу долю, писав полум'яні твори, закликаючи українців не забувати свого роду, свого рідного слова, не відступатися від матері-України. При всіх окупантах вони берегли

пам'ять про нього, зберігали ту солом'яну хатину в Кирилівці, а тепер село Шевченкове, де він виріс, ту школу, де він малим працював — носив воду для школярів.

А от і сонце волі затепліло над Україною. Не відразу вона прийшла. Але як тільки відчувся подих волі, жителі с. Шевченкове почали відроджувати все, що зв'язане було з долею Великого Поета. Наново поставили хатину, відтворивши її за малюнками самого поета. Обставили всередині такими речами, якими послуговувалися селяни в ті часи. Усе знайшли люди у своїх закутках, бо все берегли, щоб зосталася пам'ять про давнину.

Ви повинні знати, діти, що на обійсті Шевченків була похована мама Шевченка, яка забажала перед смертю, щоб її не відносили на цвинтар, далеко від дітей. Тож земляки обгородили її могилку, а над нею посадили калину. Спочиває Тарасова мама у рідному садочку, де не раз, у літні теплі ночі, клала спати своїх діточок.

І ось що сталося якоїсь ночі, рік тому. Уже Україна проголосила свою незалежність, уже вона — вільна держава. Радіють поетові земляки, бо не хто інший, а їхній геній весь час будив український народ до волі, і таки пробудив. Та не позбулася Україна ворогів своїх. І це доказали вони тієї ночі, рік тому, коли чиясь злостива, безжальна рука піднесла вогонь до святої Шевченкової хати. Усе зайнялося вогнем і не стало маленької хатини, яку так любовно споруджували люди. Так ворог помстився за те, що Україна любила і шанувала свого Поета.

Та хіба може вогонь знищити пам'ять про Поета? Ні, не може. Ворог ще раз показав свою злість і безсилля, а люди ще раз засвідчили Поетові свою любов. Вони відновлюють його хатину, щоб наступні покоління малих українців не забували, звідки прийшов до них світоч українського народу, великий Поет і Пророк Тарас Шевченко.

Оксана КРУШЕЛЬНИЦЬКА

Я ПРОЛІСКИ ЗБИРАЛА...

Мені купила мама суконку в білі квіти
І я тепер не можу на травоньці сидіти.

А на лужку густому так рясно пролісками,
Що я на мить забула про всі накази мами:

В травичку не сідати, не бігти, не спіткнутись,
Щоб у нову суконочку і другий раз вдягнутись.

Я проліски збирала, вклякнувши у травичку,
І трохи забруднила в суконочці спідничку.

Ох, дуже-дуже прикро сказати любій нені,
Що квіти на суконочці — не білі, а зелені.

оюююююююююююю

Оксана КРУШЕЛЬНИЦЬКА

С Е К Р Е Т

Травичка виткнулась з землі —
Біжу її вітати!

Тепер я буду день при дні
Травичку поливати.

А ще я знаю той секрет,
Що силу дасть зростати,
Про це нікому наперед
Не можу розказати.

Про це ми знаєм тільки дві —
Я — і моя мамуся.

Я чую той секрет, коли
До мами пригорнуся.

— Рости, рости, велика будь,
Шепоче мама тихо, —
Нехай тебе у кожную мить
Минає зло і лихо...

Травичці руку подаю,
Голублячи ласкаво,
— Рости, рости, здорова будь,
Як каже моя мама.

Тарас ШЕВЧЕНКО

* * *

І забудеться срамотня
Давня година,
І оживе добра слава,
Слава України...

Е Л А Й У Л Я

Жила собі добра бабуся. Жила трішки в селі, трішки — в місті. Бо і в селі мала онуку, і в місті.

Еля та Уля — так звали бабусиних дівчаток — піросли, вже під стіл пішки ходили, а одна одної ще й на очі не бачили.

Якогось літа бабуся взяла Елю, міську внучку, і завезла до Улі, в село.

І так вони одна одній сподобалися, що й про ляльок своїх забули дочиста. Гасають ото цілими днями в саду, та на городі, та коло річки, а ляльки, забуті, під ґанком.

А воно ж таке діло: коли ми бавимосся з ляльками, то ляльки нічого, але як тільки ми

забуваємо про них, вони відразу оживають і заживають своїм життям.

Тож ляльки сиділи, сиділи мовчки, а далі ожили і загомоніли потихенько.

— Давай, чуєш-но, знайомитися! — заусміхалася Улина лялька, весела й замурзана по очі. — Ти як називаєшся?

— Уля, — несміло відповіла Елина лялька, чистенька і сумирна.

— Оце гарно! — засміялася Улина лялька. — А я називаюся Еля!

— То виходить..., — стала було міркувати Уля, Елина лялька, та Еля, Улина лялька, перебила її.

— Виходить, щови з моєю Улею — тезки*!
— А я з твоєю Елею тезки! Цікаво, правда?

— Цікаво... — тихо погодилася та.

— А я чула, нібито є якісь дуже смачні цукерки і теж якось так називаються — „Еля-вер” та „Улявер”, — замріяно проказала Еля.

— Може, „Гулівер”? — підказала Уля і дістала з кишеньки цукерку. — Ось такі? На, — і Уля простягнула Елі цукерку.

Еля взяла. А коли з’їла, вже тоді похопилася:

— Слухай, а чому ти сама не з’їла?

— Не хотілося, — знизала плечима Уля.

— Зізнайся, ти боялась забруднитися?

— Ні, не боялася.

— Тоді, чому ти така чиста?

— Бо я миюся вранці, в полудні і ввечері. А ти що робиш вранці, в полудні і ввечері?

— Їм.

— І ніколи не вмиваєшся?

— Учора я цілий день бігала босою під дощем.

— А в новеньку суконочку коли тебе вдягають?

— Коли на стареньку всі плямки поставлю. От бачиш, ця плямка — від суниці, а ця — від полуниці, а ця — від черешеньки, а ця — від вишеньки, а ця — від моркви, а ця — від малини, а ще коли поставлю плямки від чорниці, брусниці, ожини й калини, тоді мене вдягнуть у новеньку суконочку.

— А хіба калину їдять? — не повірила Уля.

— Їдять! З неї роблять смачний чай від простуди, — пояснила Еля. — Торішньої зими, коли наша Уля кашляла, бабуся давала їй такий чай, а вона мені дала спробувати — цілу ложку вилляла мені на блюзочку!

— А я, коли в нашої Елі болів животик, пила разом із нею чай з полину, — похвалилася Уля. — Бабуся в аптеці купувала.

— В аптеці? Та в нас його ось тамечки, за дорогою, повно! Якось Уля бавилася там у схованки, забула мене і я цілий тиждень пролежала в полині!

Уля, Елина, лялька, трішки позаздрила і стала думати, чим же ж їй ще похвалитися. І згадала!

— А наша Еля вчиться грати на фотепіані! — сказала Уля, Елина лялька. — І вже знає до, ре, мі, фа, соль, ля...

— Подумаєш! — перебила її Еля, Улина лялька. — Хто ж не знає kwasoli?

— Та не kwasolia, а фа, соль, ля, — поправила її Уля, Елина лялька.

— Я ж і кажу, що kwasolia! — образилася Еля, Улина лялька. — У нас вона на городі росте! І горох росте, і біб, і мак, а у вас що росте, ну що?

— А у нас... а у нас... — жалісно захлипала Уля, Елина лялька. — А у нашому парку виросла нова каруселя! Таке високе-високе колесо! Аж до неба! Еля наша вже двічі була на ньому й мене брала з собою!

— Не може бути, щоб таке високе, — сказала Еля, Улина лялька. — Не може бути, щоб те колесо було вищим, ніж он та вишня. На неї не тільки я, але й Уля наша вилізти не годна!

— Я кажу правду, — гордо підвела голівку Уля, Елина лялька.

— А я не вірю, — затялася Улина лялька. — Наша вишня вища!

— Ні, нижча!

— Ні, вища!

— А ти... а ти... — розізлилася не на жарт Еля, Улина лялька, — фе, яка чистенька! Ні плямочки ніде!

— Фе, яка ти замурзана, вже й очей не видно! — сказала Уля, Елина лялька, і відвернулася.

— Якщо так, то давай назад розпізнаємося! — крикнула Еля, Улина лялька.

— Ну й давай!

І хтозна чим це все скінчилося б, якби не оказія: в цей самісінький час посварилися трішки і бабусині внучки, Еля та Уля, і понадувалися одна на одну. І, звичайно, відразу згадали про свої ляльки, забуті під ґанком.

А воно ж таке діло: коли ми забуваємо про своїх ляльок, вони тієї ж миті оживають і заживають своїм життям, але як тільки ми згадуємо про них, ляльки знову стають просто ляльками, пластиковими чи гумовими, як і перше.

Отож, коли Еля з Улею заглянули під ґанок, їхні ляльки — Уля й Еля, як і раніше, мирненько лежали одна біля одної.

— Бачиш, які вони чемні? Не сваряться! — зауважила Еля і додала розважливо. — Давай і ми не будемо!

— Давай! — радо кивнула Уля, й дівчатка знову побігли в сад, залишивши свої ляльки.

* тезки — ті, що з однаковими іменами.

Переклад з німецької мови
(Продовження. Початок у числі за червень 1993 р.).

IX

Він швидко поліз угору, вчепився за нитку, на котрій висіла обв'язана павутиною Майя, і помалу поволік її вниз. Майя повисла над землею в тіні ожинового куща, безпорадна, нещасна. Павук міг зробити з нею, що сам хотів. Він, очевидно, вирішив заморити її голодом. Майя висіла головою вниз і тихо стогнала.

Нараз Майя почула під собою у траві чийсь сердитий голос і розібрала слова:

— Я йду, і цього досить, щоб усі звертали з дороги!

Перелякане серце Майї затріпотіло. Вона впізнала гнойовика Курта, якого колись вирятувала з біди.

— Курте! — гукнула вона зі всієї сили. — Любий Курте!

— Геть з дороги! — відповів той.

— Та я зовсім не на вашій дорозі! О, Курте, мене зловив павук, і тепер я вишу над вами.

— Та хто ж ви? Дивує мене не те, що ви мене знаєте, бо мене знають усі і скрізь. Але я вас не знаю.

— Я — бджілка Майя. Благаю вас, рятуйте мене.

— Майя? Майя?.. Так, так... згадав... Ви, либонь, два тижні тому мали приємність познайомитися зі мною. До дідька! Бачу, що ви потрапили в біду... Вам треба допомогти, а тому, що я якраз маю мало вільного часу, спробую стати вам у пригоді.

— Дякую, любий Курте! Чи не могли б ви розірвати ці нитки?

— Що?! Ці нитки? Ви що — образити мене хочете чи що? — Курт показав свої

мускули. — Ось, гляньте, дитинко. Бачите ці м'язи? Вони сталеві, цілком сталеві. Такої сили, як у мене, не рясно! Тому розірвати декілька павутинок — для мене дрібниця. Я ще й не таке витівав. Ось увидите!

Він виліз листком нагору, зловив нитку, на якій висіла Майя, вчепився за неї, а потім випустив листок. Нитка обірвалася, і вони обоє впали на землю.

— Пів діла зроблено, — заявив Курт. — Еге, як ви тремтите, дитинко! Біднятко, як ви пополотніли! І не ганьба вам так боятися смерті? Йй треба спокійно дивитися в очі, як я... Ну, а тепереньки я витягну вас із павутиння.

Майя не могла вимовити ані слова. Радісні сльози текли по її щоках. Вона вільна, знову літатиме у сонячному сяйві, куди забажає. Буде жити!

Враз Майя помітила над собою павука — він спускався галузкою вниз.

— Курте! — крикнула вона, — павук!

Курт не кидав роботи і лише посміхнувся. Це був справді сильний жук.

— Не думаю, що він зважиться спуститись нижче, — промовив він спокійно.

В ту ж мить над ними розітнувся лютий хриплий голос павука:

— Розбій! Рятуйте! Грабують!.. Слухайте ви, вайло, яке ви маєте право відбрати від мене здобич?!

— Не нервуйте, пане добродію, — відповів Курт. — Мені здається, що я маю право побалакати зі своєю приятелькою. А ви... Ще одне слово, і я геть чисто порву ваші тенета. Ну? Чому ж ви так

раптом замовкли?

— Ви мене знищили, — стогнав павук.

— Байдуже, — зауважив Курт. —
Ліпше забирайтеся геть під три вітри!

Павук люто зиркнув на Курта, але, глянувши на свої тенета, повернувся і поліз угору, нишком лаючись. У Курта був надто міцний і добрий панцир, і павук знав, що йому не прокусити його.

Тим часом Курт визволив Майю з павутиння. Він розірвав нитки, що обв'язували бджілку, вивільнив її крильця та ніжки. Решту вона зробила уже сама. Радісна і щаслива бджілка зчищувала із себе павутину, але робила це дуже поволі — вона вельми знесилилась, а від пережитого страху ще й досі тремтіла.

— Забудьте про те, що сталося, — сказав їй Курт. — Тоді перестанете тремтіти. Краще спробуйте, чи можете літати?

Майя злетіла з легким дзижчанням. Справи одразу пішли на краще, і бджілка з радістю пересвідчилася, що все у неї ціле. Вона тихенько підлетіла до жасминових кущів, жадібно напилася запашного медового соку і повернулася до Курта, що сидів у траві.

— Від усього серця дякую вам, — промовила Майя, глибоко схвильована одержаною знову свободою.

— Певно, те, що я вчинив, варте найглибшої подяки, — відповів Курт. — Але я такий завжди. Ну, летіть же з Богом! Пораджу вам лягти сьогодні якомога раніше — ви ж так перехвилювались... Вам далеко додому?

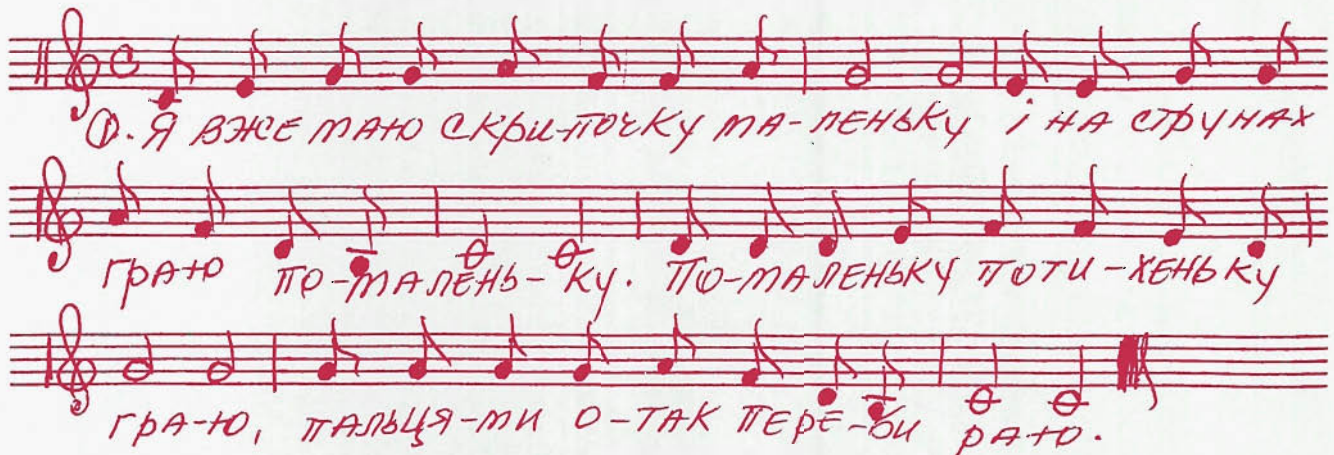
— Ні, лише кілька хвилин. Я живу в буковому лісі. Прощайте, Курте! Я ніколи не забуду вас. Доки буду жити, не забуду того, що ви зробили для мене.

(Продовження в наступному числі).

Я ВЖЕ МАЮ СКРИПЧКУ

Слова: Р. ЗАВАДОВИЧ

Музика: О. ГОЛОВАЦЬКИЙ

Через місяць гратиму скоріше
Через два — сміліше, голосніше,
Через три — читатиму вже ноти,
Я візьмуся пильно до роботи.

Через рік отутечки в світлиці
Дам концерт для песика і кіці, —
Хай же знають друзі пелехаті,
Що артиста мають вже у хаті.

ВИШИВАЛЬНИЦІ

Вигаптуй на небо райдугу-доріжку,*
Простели до сонця вишивку-маніжку,
Щоб по тій доріжці з лебедями-снами
Плавати до щастя білими човнами.

* райдуга — веселка — rainbow.

Ілюстрація Еріки СЛУЦЬКОЇ

Що це ще за чудеса?
Подивись, яка краса!
Птахи дивляться у воду
На свою чудову вроду,
Легко змахують крильми,
Ніби перший сніг зими,
Ший довгі і гнучкі,
Що за красені такі?

(ГдедГ)

Ой, весна, весна, днем красна!
Що ти нам, весно, принесла!
— Принесла я вам літечко,
Щоб родилось житечко,
Ще й озимая пшениця і усякая пашниця.
Ще й червоні квіточки,
Щоб квітчались діточки.

Пам'ятай: ночами,
Як ти був маленький,
Мати називала
Сином дорогеньким.
Підростеш ти, сину,
Вивчиш рідну мову,
Не забудь, дитино,
Пісню колискову.

Інна КУЛЬСЬКА

РОЗУМНІ РУЧЕНЯТА

В мене голочка слухняна,
День у день працює зрана,
Щоб квітки на рукаві
Зацвітали, мов живі.

Вміє голка вишивати,
Вміє голка церувати,
Підрубити фартушок,
Помережить рушничок.

Швидко голочка тікає,
Нитка голку доганяє.
Спритна голочка та вміла:
Що не зробить — все до діла.

Хвалить мама, хвалить тато:
— Ой, розумні рученята! —
Я сміюся: — Це не я,
Це все голочка моя!

ПЕРША КВІТКА

Глибоко-глибоко лежав сніг, бо це була якраз зима. Повітря було холодне, повівав гострий північний вітер.

Та в хатці, де жила квітка, було тепло і приємно. Вона відпочивала в своїй цибульці, далеко під снігом і землею.

Одного дня почав падати дощ. Малі дощові краплинки продерлися снігом, всякли в землю і, оббігаючи навколо цибульки, розказували їй про світ та сонце там нагорі. В цій хвилині крізь сніг прорвався перший соняшний промінчик і ніжно доторкнувся до цибульки.

— Заходь, — сказала квітка. — Я не сплю!

— Не можу, — відповів промінчик. — Я ще дуже слабкий. Ось весною то зайду!

— Коли ж буде весна? Сонце? — питала квітка промінчиків, що забігали все частіше й частіше до неї в гості.

Та весна ще була дуже далеко. На землі лежало ще багато снігу, а на воді щоночі замерзав лід.

— Як довго ще ждати? Як довго ще ждати? — питала квітка. — Я вже змучена. Я не можу більше лежати скорчена в цибулині. Мушу простягнутися, мушу підняти листочок цибульки й подивитися, що там робиться. Мушу побажати доброго ранку Сонцю та Весні.

Квітка відгорнула листок цибулини і почала сунутися вгору. Сніг був холодний та вогкий. Але квітці таки вдалося пролізти. Тільки вона висунула голівку, як соняшне проміння почало її цілувати, гріти й гладити. Помаленьку вона зовсім розкрилася і показався білий, як сніг, цвіт. Він схилив головку ніжно і соромливо сказав:

— Ах, який гарний світ!

— Вітай, вітай, прекрасна квітко, — співали соняшні промінчики. — Яка ти свіжа, чиста, ніжна. Такої ми ще не бачили. Ти перша. Це вже

ось-ось і весна! Сніги зникнуть! Холодні вітри полетять у своє північне царство, і все зазеленіє! Тоді й ти знайдеш багато друзів. Скромну фіялку, рожу, незабудьку... Але ти з них найкраща, бо ти — перша!

Квітка раділа, усміхалася. Ще нижче схилила білосніжну голівку й чекала на Весну.

Та Весна не приходила. Хмари закрили Сонце, а суворі, холодні вітри подули на квітку.

— Здається, вона заскоро вийшла, — сказав Вітер. — Чому спішити в невідоме? Ще не прийшов її час.

Дні за днями минали. Сонце сховалося в свої палати, злісні вітри нагнали повно хмар. Почав падати сніг.

— Зломишся, загинеш, замерзнеш! Що шукаєш ти тут? Сонця захотіла? Соняшні промінчики одурили тебе. Виманили зрадливо над сніг. Знищимо тебе! — злорадно бурмотіли важкі білі сніжинки.

Та Квітка не боялася. Вона була сильніша, ніж сподівалися Вітер та Сніг. Вона вірила, що Весна прийде і вона перша з квітів її привітає. Бо так їй підказувало серце, так казали соняшні промінчики.

І вона стояла вперто в своїй білій, ніжній сукні і тільки голівку клонила все нижче, коли жорстокі вітри ніби жартуючи її зачіпали, або тяжкий сніг, падаючи на неї, хотів її зломити.

— Сніжинка! — залунало морозним ранком.

— О, Сніжинка, ось там, в кутку. Яка біла, гарна, ніжна! Невже Весна близько? — раділи діти, що якраз вибігли в сад.

— Сніжинка! Перша! — і маленька дівчинка зірвала Сніжинку.

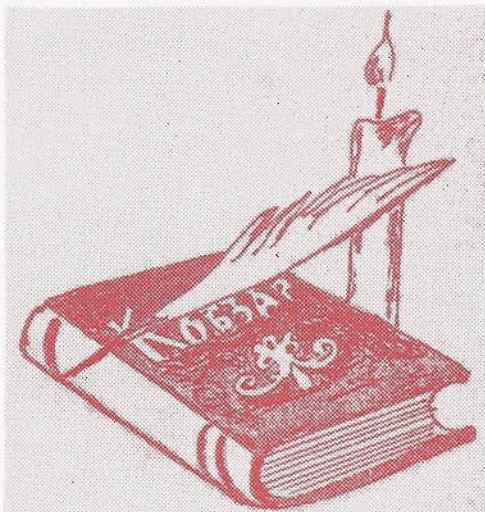
(За Андерсеном)

Галина КИРПА

БЕРЕЗЕНЬ

Зірвався сніг — до ночі не стихає.
Невже зима надумала вернутись?
Шпаківню у саду вже так гойдає,
Що їй за вигранки й перевернутись.

Шпаки негоду переждуть на вишні,
Гукаючи мені через дорогу:
— Не бійся хмар — вони уже торішні!
— Не бійся снігу — він же ненадовго!

Тарас ШЕВЧЕНКО

* * *

Не цурайтесь того слова,
Що мати співала,
Як малого повивала,
З малим розмовляла.

Свою Україну любіть,
Любіть її, во врем'я люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.

* * *

Встала весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквітчала її рястом,
Барвінком укрила;
І на полі жайворонок,
Соловейко в гаї
Землю, убрану весною,
Вранці зустрічають.

НАРОДНІ ЗВИЧАЇ

БЕРЕЗЕНЬ

Місяць березень у старі часи дуже пошановувався. За старим стилем 25-го березня припадало свято Благовіщення.

Наші далекі предки в день весняного рівнодення починали новий рік.

Сам березень отримав назву від слів „березолу”. На думку багатьох вчених, давній промисел — заготівля березової золи та кори, а також кленового та березового соку дали назви „березень”, „березіль”, чи „березоль”.

Ще й нині молоді пагони дерев клена та берези січуть на дрібно і заливають киплячою водою. Через 2-3 тижні таку настоянку можна пити. Вона вважається цілющою як для дорослих, так і для дітей.

Найпопулярнішим вважався березовий сік. Рідину, заготовлену з дерев, які плянувалися під зруб, зливали в діжку, заправляли смаженим ячменем або сушеними овочами-фруктами і тримали в прохолодному місці. Такий напій міг зберігатися протягом трьох-чотирьох місяців і був дуже смачний та корисний.

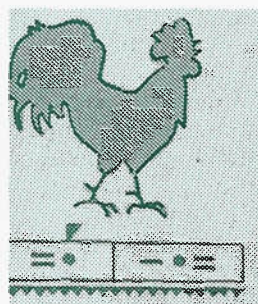
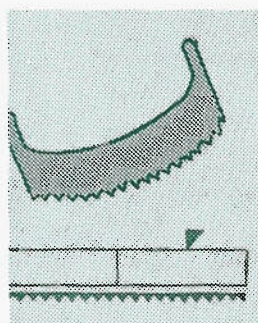
Березень у традиціях та обрядах українського народу був особливим місяцем.

Березень усміхнеться й заплаче, ошкіриться крутим норвом. Про його непередбачену поведінку в народі кажуть:

„Березень вночі тріщить, а вдень плющить”.

Неля Лисенко,
завідуюча катедрою
дошкільної педагогіки
й психології Прикарпатського
університету
м. Івано-Франківське.

У „ВЕСЕЛЦІ” ГОСТЮЄ „БУКВАРИК”

ла
са —> па
ли

З
У
К
Р
А
Ї
Н
И

па по пу пи пі
ап оп уп ип іп

У поспіли сливи.
Павлик і Панасик ____ мамі сливи.
Мама висипала ____ у миски.

ПИСАНКИ

Спекла мама на Великдень
Біленькі паски,
А я куплю фарб і спишу
Гарні писанки.

Розмалюю на писанках
Квітки, ялинки
І роздам їх на Великдень
Поміж діточки.

А братові маленькому
Дам писанки дві,
Щоб качав їх по зеленій
Шовковій траві.

М. Верес

Липка мала. Іванко і Оксанка
поливали липку. Вона висока, а
калина ____.

НА КОВЗАНАХ

На деревах іній,
Як іжак стирчить,
Лід прозоро-синій
Весело мовчить.

Ковзанка гладенька
Грає, мов струна,
Клопоту буденні
Зникли, як луна.

Зимний, чистий простір,
Сяє білий сніг,
Мчусь до Сонця просто,
Рветься лід з-під ніг.

Щез, немов примара,
Смутку темний слід,
Тут найкраща пара:
Лезо сталі й лід.

Тут холодний вітер
В вухах аж свистить,
Тільки жарко дітям,
Хто вперед летить,

Як в льодах чужинських
Бачу карусель,
Згадую дитинство,
Й рідну річку Псел.

ПОДАЙМО РУКУ УКРАЇНЦЯМ В РОСІЇ

Цей вірш — на зимову тему, а надворі вже перший весняний місяць. Але ми вміщуємо його, бо це вірш від українця, який живе в Росії, а пише рідною мовою.

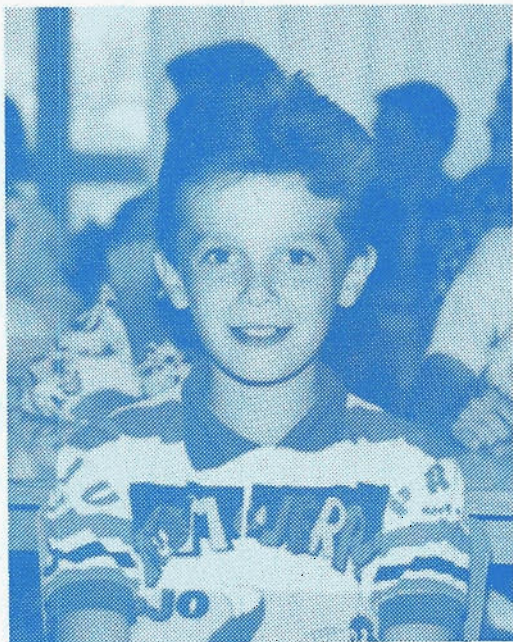
Цей віршик написав для читачів „Веселки” Микола Бірюк, який живе у місті Воронежі. Воронеж — давнє місто на північно-східньому пограниччі України. Однак воно належить до Росії, не до сьогоднішньої Української Держави. За московсько-комуністичної влади там не можна було українцям вчитися українською мовою. Аж тепер там починають творити при школах гуртки української мови та пригадувати дітям у школі те, що чули тільки дома від батьків. Маємо адреси двох учительок, які започаткували навчання української мови у Воронежі. Чи не попрабували б ви написати до дітей у Воронежі на ці адреси, описати своє життя, вислати їм українські книжечки (вони там таких не мають, як ви тут!) — кредити, фарби, зошити, образки-наліпки! Вони цим дуже раділи б, бо такого тепер там дуже бракує.

РОССИЯ 394088 г. Воронеж
ул. Генерала Лизюкова 52, Колледж No. 2
ГАПОЛЯК Нине Ивановне

РОССИЯ 394033 г. Воронеж
ул. Циолковского 5 Школа No. 67
ГИРЯВОЙ Валентине Илл.

Пан Бірюк народився в Україні, на Полтавщині, де пливе річка Псел, або Псло. Тому й згадує, як він дитиною ковзався на ній.

АНДРІЙКО ШУКАЄ ДРУЗІВ

Шановна Редакціє!

Влітку я вчила дітей англійської мови в місті Луцьку. Мала дуже гарну класу молоденьких учнів. Один з учнів дуже просив, щоб я йому знайшла „pen pal” — він дуже хоче листуватись з кимось із українців Америки...

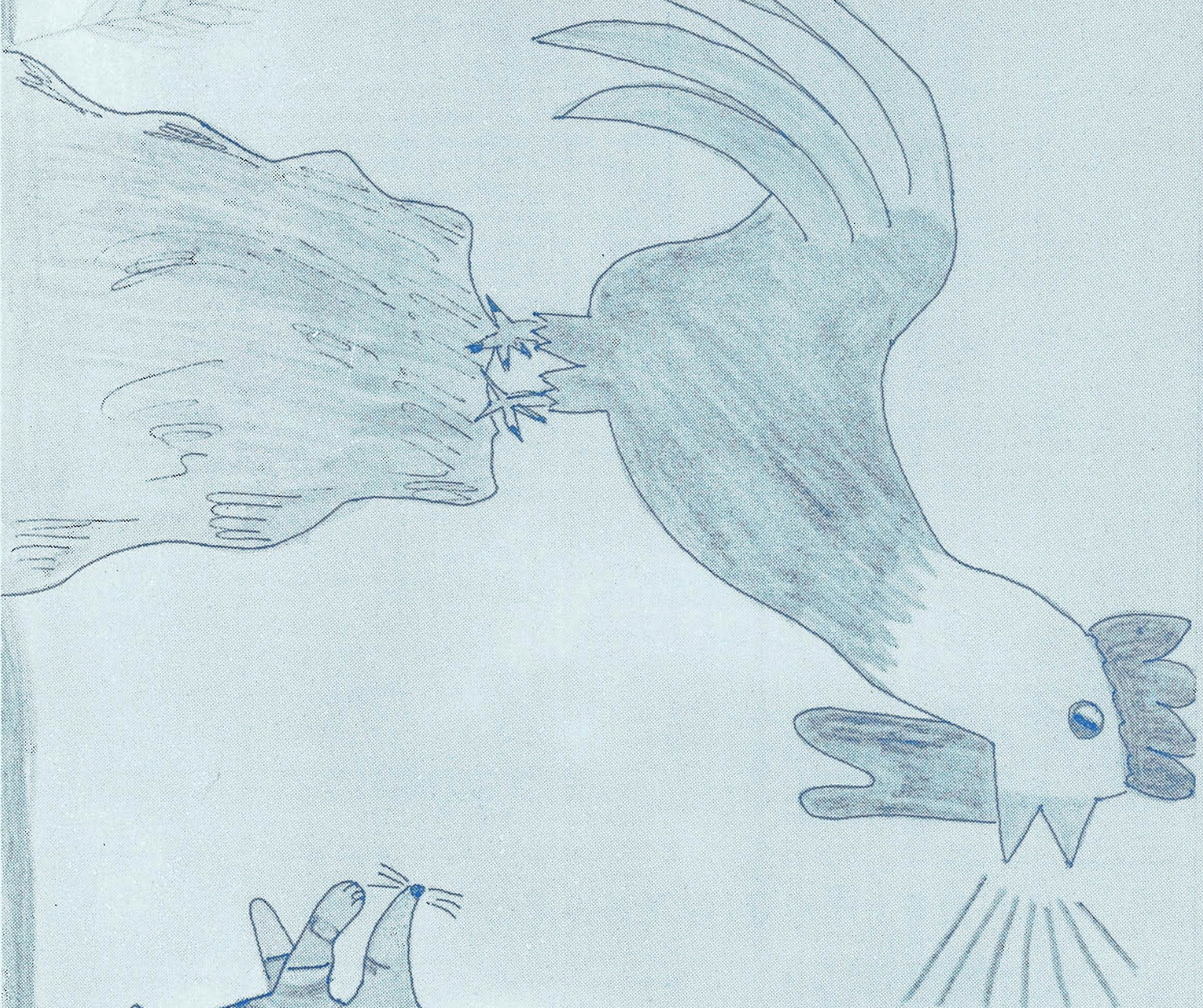
Називається він Андрійко, йому 9 років, дуже він любить рибалити.

Ось його адреса:

Україна 263026
Волинська область
місто Луцьк — 26
проспект Соборности, буд. 20. кв. 85
Гончарук Андрій

З пошаною

Оля Рудакевич

Мені дуже сподобалася казка „Півник і дві мишенят”, надрукована у „Веселці” за липень-серпень 1993 року. „Веселка” запрошувала дітей намалювати героїв цієї казки і я спробувала.

Мильнік Оля, 9 років
Donnevscheidstr 24
57072 Siegen
Deutschland

